

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2022

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya 11.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1****Ditaodišo tšeo di botšitšwego.****1.1 Ba tla ba mmetha hle! (Ke taodišokanego/tlhaloši.)****Tlhalošo ya taodišokanego.**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Lebaka leo le hlotšego tiragalo.
- Lefelo la ditiragalo.
- Ditiragalo tša letšatši leo.
- O phonyokgile bjang.

[50]**1.2 Letšatši la phatlalatšo ya dipolelo tša marematlou. (Ke taodišotlhaloši.)****Tlhalošo ya taodišotlhaloši.**

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Moya woo o fokago dikolong tšeo di fapanego.
- Maitshwaro a barutwana, bao ba ba felegeditšego le bao ba lego kgauswi le bona.
- Dipolelo tša barutwana go ya ka maemo ao ba a hweditšego.

[50]**1.3 Ka tsela yeo bagwera ba ka ba ntahleditšego ka gona nakong ye. (Ke taodišokgadimo/taodišokanego.)****Tlhalošo ya taodišokgadimo.**

Ka taodišokgadimo eleletša tiragalo yeo o ilego wa e bona, wa e kwa, o e badilego nakong ye e fetilego gomme o laodiše go ya ka fao o gopolago ka gona.

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tiragalo yeo e go diragaletšego.
- E go amile bjang.
- Ke eng seo o se dirilego.
- Maikutlo a gago ke afe.
- Tharollo.

[50]

- 1.4 Moahlodimogolo wa mosadi a ka namolela naga mathateng a yona. **(Ke taodišokahlaahlo.)**

Tihalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Maemo a mosadi setšhabeng.
- Ke kae mo a tlo go namolela setšhaba.
- Kahlolo ya gagwe.
- Maitapišo a gagwe.

[50]

- 1.5 Go bušetšwa ga barutwana ka moka ka nako e tee morago ga Covid-19 dikolong, ke kgato ye botse go Kgoro ya Thuto. **(Ke taodišongangišano/taodišokahlaahlo.)**

Tihalošo ya taodišongangišano.

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

Tihalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago.**Lehlakore le lebotse/la bokobo/la go befa.**

- Barutwana ba kgona go sepela ka mošito o tee dithutong tša bona.
- Barutiši ba kgona go fetša mešomo ya bona ya ngwaga.
- Peresente ya go tšwelela ga barutwana e tlo oketšega.

Lehlakore le lebe.

- Tlhaelelo ya diphapoše.
- Tlhaelelo ya ditlabakelo tša thuto.
- Phatlalatšo ya bolwetši e tlo golela godimo.

[50]

- 1.6 Dipoelo tša barutwana ba marematlou ba metsetoropong le ba metsemagaeng ga di gate ka mošito o tee. **(Ke taodišongangišano/taodišotlhaloši.)**

Tlhalošo ya taodišongangišano.

Ka taodišongangišano, mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tlhalošo ya metsetoropo le metsemagae.
- Dipoelo tša barutwana ba metsetoropong mengwaga ya go latelana.
- Dipoelo tša barutwana ba metsemagaeng mengwaga ya go latelana.
- Tše di hlalago phapano.
- Maikutlo a gago.

[50]

- 1.7 1.7.1 Seswantšho sa A **(Ke taodišokanego/ taodišotlhaloši.)**

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga seswantšho le hlogo.
- Tša bophodisa.
- Mohola wa bophodisa.
- Tlhohleletšo.

[50]

1.7.2 Seswantšho sa B (Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.)**Tlhalošo ya taodišokanego.**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga seswantšho le hlogo.
- Tša leruo/Temothuo.
- Mohola wa diruiwa/Kgwebo ye.
- Maikemišetšo a go rua.
- Tlhohleletšo.

[50]**PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50**

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**2.1 LENGWALO LA SEGWERA/ SETLWAEDI**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa lengwalo la segwera:

- Sebopego e be sa maleba – atrese ya mongwadi, letšatšikgvedi, madume, matseno, le mafetšo a maleba.
- Moanegi a bontšhe go tlwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo e be a lethabo.
- Retšistara ya polelo e be ya maleba ya go amogelela.

[30]**2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa tša bophelo bja mohu:

- Bo be ka gare ga lepokisana.
- Tša matswalo – maina a mohu, o belegwe neng ke bomang, kae, a hlokošana neng.
- Dithuto tša gagwe – sekolo sa fase, se se phagamego, dithuto tša godimo.
- Tša mešomo ya gagwe – mafelo ao a šomilego gona.
- Tša tirišano le setšhaba ka kakaretšo.
- Maemo a lenyalo le bana ba gagwe.
- Seo se hlotšego lehu la gagwe.
- Bao a ba tlogetšego morago, k.g.r. batswadi le meloko ka kakaretšo.
- Lefoko la taelano bjalo ka 'Robala ka khutšo ...'

[30]**2.3 POLELO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa polelo.

- Hlogo e sepelelane le moletlo.
- Retšistara ya polelo e be ya maleba.
- Matseno a goge šedi ya batheeletši.
- Polelo e be yeo e tsošago maikutlo le go hlohleletša.
- Šomiša mafoko a makopana.
- Šomiša mehlala ya go tlwaelega ya maleba.
- Diteng di swarelele go sererwa.

[30]**2.4 DITSHWAYATSHWAYO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditshwayatshwayo.

- Maitemogelo a mongwadi.
- Ngwala ka motho wa pele.
- Ngwala ka lebaka la bjale.
- Diteng e be tša maleba.
- Go tšweletšwe dintlhakgolo ka boripana.
- Go se anegwe ka botlalo, mmegelwa a šielwe sebaka sa go ikgopolela.
- Go anegwe ka tsela yeo e ka dirago gore moanegelwa a dume go bala puku ye.
- Tšweletša mahlakori a mabedi (la kgahlego/la go se kgahlege.)

[30]**PALOMOKA YA KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**3.1 KARATA YA MEMO/TALETŠO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa karata ya memo/taletšo:

- E be ka gare ga lepokisana.
- E ya go mang, e tšwa go mang.
- Lefelo, letšatši le nako ya moletlo.
- Tšweletša morero wa letšatši leo.
- Fonte e be ya maleba.
- Retšistara ya polelo e be ya maleba.
- Ka kgopelo fetola (Phetolo ya go tsenela moletlo - RSVP).

[20]**3.2 MOLAETŠA WO MOKOPANA (SMS)**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa SMS:

- E be ka gare ga lepokisana.
- Molaetša e be wo mokopana.
- Morero o laolwa ke diteng.
- Tšhomišo ya dikhutšofatšo ya maleba.
- Retšistara le polelo e be tša maleba.

[20]**3.3 DITAELO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditaelo:

1 Ditlabakelo tša go apea.

- Kgoboketša ditlabakelo tša maleba bjalo ka, flouro, mae, maswi, swikiri, bjalobjalo.

2 Mokgwa wa go di apea.

- Lekanetša ditlabakelo tša go paka.
- Hlakantšha ditlabakelo tša go paka, tša go oma le tša diela.
- Ruthufatša *obene* ya gago o e bee go mollo wo o lekanetšego.
- Ala motswako, o o arole ka mo o kgotsofalago.
- Tlotša dipane ka makhura gomme o bee dikarolwana ka gare ga pane.
- Lokela pane ya dikuku ka *obeneng*.
- Lekola *obene* kgafetšakgafetša gore o se fetše o tšhumile dikuku tša gago.

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (LEPHEPHE LA 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a ditlhalošo.
- Mo go diteng, polelo le setaele le legato le lengwe le le lengwe la magato a ditlhalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le ditlhalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO TŠA SEPEDI LELEME TLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano. MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	Legato la godimo	28–30 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo tše bohlale, tša go hlohla mabjoko tseo di tšwele go mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tseo di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	22–24 -Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	16–18 -Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	10–12 -Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithamelolo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.	4–6 -Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.
	Legato la fase	25–27 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo. go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	19–21 -Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le Mafetšo.	13–15 -Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	7–9 -Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolo di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago.	0–3 -Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego. -O tšwele tseleng kudukudu. -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane.

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. -Kgetho ya mantšu -Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto. MEPUTSO YE 15 Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Palobohlatse = 2	Legato la godimo	14–15 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo.	11–12 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae -Polelo e beakantšwe gabotsebotse.	8–9 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.	5–6 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu.	0–3 -Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.
		Legato la fase	13 -Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari.	10 -Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.	7 -Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.	4 -Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.
SEBOPEGO -Dinyakwa/ Dipharologantšho tša setšweletšwa. -Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko. MEPUTSO YE 5		5 -Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.	4 -Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo. -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.	3 -Dintlha tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.	2 -Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphošo. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.	0–1 -Dintlha tša maleba ga di gona. -Mafoko le ditemana di fošagetše. -Taodišo ga e kwagale.

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 30]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelanyo le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. MEPUTSO YE 18 Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2 (Lengwalo =Sebopego =4)	15–18 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	11–14 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	8–10 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	5–7 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	0–4 Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto. MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Palobohlatse =1)	10–12 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	8–9 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.	6–7 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetoše molaetša.	4–5 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.	0–3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE KOPANA TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 20]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. MEPUTSO YE 12 Diteng = 8 Peakanyo = 2 Sebopego = 2	10–12 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tihalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	8–9 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tihalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	6–7 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tihalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	4–5 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tihalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	0–3 -Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hloašwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana. -Kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto. MEPUTSO YE 8 Polelo = 4 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2	7–8 Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamagile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	5–6 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamagile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.	4 Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetoše molaetša.	3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.	0–2 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.